

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTIALUEEN TEKOÄLYPOLITIikka

v1.0 / 17.2.2026

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Hyväksytty aluehallituksessa x.x.2026 (§ x)

Sisällysluettelo

1	Tausta ja tarkoitus	1
1.1	Tekoälypolitiikka	1
1.2	Tekoäly ja sen hyödyntäminen.....	1
1.3	Kytkeä KHHVA-strategiaan ja prosesseihin	2
2	Ohjaava lainsäädäntö.....	3
3	Eettiset periaatteet.....	4
4	Roolit ja vastuut	4
5	Tekoälypolitiikan vahvistaminen, seuranta, valvonta	5
6	Tekoälypolitiikkaa tukevat toimintaohjeet ja -mallit.....	5

1 Tausta ja tarkoitus

1.1 Tekoälypolitiikka

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ("KHHVA", "Oma Häme") tekoälypolitiikka määrittelee tekoälyn käytön ja kehittämisen periaatteet sekä eettiset ohjeet ja lakisääteiset vaatimukset.

Tekoälypolitiikkaa tarvitaan ennen kaikkea siksi, että tekoälyn käyttö julkisessa organisaatiossa edellyttää selkeitä pelisääntöjä, vastuita ja eettisiä linjauksia. EU:n tekoälyasetus (AI Act) ja muu lainsäädäntö, kuten tietosuoja-asetus, velvoittavat organisaatioita tunnistamaan ja hallitsemaan tekoälyn käyttöön liittyviä riskejä. Tekoälypolitiikka toimii tässä työkaluna: se määrittelee, missä tilanteissa tekoälyä voidaan käyttää, kuka siitä vastaa ja miten varmistetaan, että käyttö on turvallista, läpinäkyvää ja ihmiskeskeistä

Lisäksi tekoälypolitiikka tukee strategista johtamista ja jatkuvaa kehittämistä. Se kytkeytyy suoraan Kanta-Hämeen hyvinvointialueen strategiaan ja sitä tukeviin ohjelmiin ja toimenpiteisiin, joissa korostetaan vaikuttavuutta, tuottavuutta ja teknologian hyödyntämistä asiakaslähtöisesti. Poliitiikka auttaa varmistamaan, että tekoälyratkaisut toteutetaan yhdenmukaisesti ja osaamista kehittäen koko organisaatiossa

Keskeiset periaatteet tekoälyn käytölle ovat vastuullisuus, syrjimättömyys, läpinäkyvyys ja turvallisuus.

Tekoälypolitiikka on osa tekoälyn kokonaishallintamallia.

Säännöllisesti seurattavan ja päivitettävän tekoälypolitiikan avulla KHHVA varmistaa tekoälyn tehokkaan, mutta vastuullisen ja eettisen käytön omassa toimintaympäristössään.

1.2 Tekoäly ja sen hyödyntäminen

Tekoälyllä tarkoitetaan koneen kykyä käyttää perinteisesti ihmisen älyyn liitettyjä taitoja, kuten päättelyä, oppimista, suunnittelemista tai luomista. Tekoälyn ansiosta tekniset järjestelmät voivat havainnoida ympäristöään, käsitellä havaintojaan ja ratkaista ongelmia saavuttaakseen tietyn päämäärän sekä toimia interaktiivisessa vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Tekoälyjärjestelmät kykenevät muokkaamaan käytöstään tiettyyn pisteeseen asti analysoimalla aiempien toimien vaikutuksia ja työskentelemällä itsenäisesti.

Tekoälyratkaisut voivat tuoda merkittäviä hyötyjä toiminnan tehokkuuteen, tuottavuuteen ja laatuun. Nopean teknisen kehityksen myötä uusia käyttökohteita löytyy jatkuvasti.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä pelastustoimessa tekoälyä voidaan hyödyntää esimerkiksi hallinnollisessa työssä, palveluohjauksessa, palvelutarpeen ja turvallisuusriskien ennakkoinnissa, asiakasvastaanotoilla tai diagnostiikassa. Käsiteltävien tietojen luonteen vuoksi riskienhallinta, tekoälymallien oikeellisuus ja tietosuoja korostuvat erityisesti hyvinvointialueella sovellettavissa ratkaisuissa.

1.3 Kytkeä KHHVA:n strategiaan ja prosesseihin

Tekoäly nähdään tärkeänä työkaluna palvelujen sujuvoittamisessa, työn tukemisessa ja vaikuttavuuden arvioinnissa, ja sen rooli kasvaa jatkuvasti uusien hankkeiden ja käytötapausten myötä

Oma Hämeen strategisten painopistealueiden tavoitteet nojaavat vahvasti myös teknologisiin ratkaisuihin. Asiakastarpeen tunnistamista, asiakkaan ohjausta oikeisiin ja tarkoituksenmukaisiin palveluihin voidaan tekoälyn avulla tehostaa. Myös erilaisten ennusteiden mallintamisessa voidaan hyödyntää tekoälyä aiempaa monipuolisemmin.

Oma Hämeessä tekoälyä hyödynnetään monipuolisesti erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä, asiakasinteraktion tehostamisessa, asiakasohjauksessa ja tiedolla johtamisessa.

2 Ohjaava lainsäädäntö

Tekoälypolitiikkaa Oma Hämeessä ohjaa laaja ja tarkentuva lainsäädäntökehys, joka koostuu sekä EU:n että kansallisista säädöksistä. Keskeisin säädös on EU:n tekoälyasetus (EU) 2024/1689 (AI Act), jota sovelletaan vaiheittain.

Lisäksi tekoälyn käyttöä ohjaavat EU:n perusoikeuskirjassa turvatut oikeudet sekä julkisen hallinnon hyvän hallinnon periaatteet.

Tekoälypolitiikan järjestämistä ohjaavat soveltuva lainsäädäntö, strategia sekä ISO/IEC 42001 -tekoälyn hallintajärjestelmästandardi ja siihen liittyvät menetelmästandardit.

Keskeisiä tekoälyn käyttöön liittyviä EU-säädöksiä ovat:

- EU:n tekoälyasetus (EU) 2024/1689
- EU:n lääkintälaitteasetus (EU) 2017/745 (MDR) ja in vitro -diagnostiikkaa koskeva asetus (EU) 2017/746 (IVDR), soveltuvien osien
- EU:n yleinen tietosuojasetus (EU) 2016/679 (GDPR)
- EU:n kyberturvallisuusedirektiivi (EU) 2022/2555 (NIS2) ja sitä toimeenpaneva kansallinen sääntely
- EU:n datanhallinta-asetus (EU) 2022/868 (Data Governance Act)
- EU:n data-asetus (EU) 2023/2854 (Data Act)
- Eurooppalainen terveysdata-avaruus -asetus (EU) 2025/327 (EHDS), soveltuvien osien

- EU:n tekoälytoimiston ja toimivaltaisten viranomaisten antamat määräykset ja ohjeet

Kansallisesti tekoälyn käyttöön liittyviä keskeisiä säädöksiä ovat erityisesti tietosuojalaki (1050/2018), toisiolaki (552/2019), hallintolaki (434/2003) sekä kyberturvallisuuslaki (124/2025).

3 Eettiset periaatteet

Oma Hämeen tekoälyn käyttö perustuu seuraaviin eettisiin periaatteisiin:

- Ihmiskeskeisyys ja vastuu
Tekoäly toimii tukena ja avustajana, mutta vastuu tekoälyn tuottaman tiedon käytöstä, arvioinnista ja seurauksista on aina ihmisellä ja organisaatiolla.
- Läpinäkyvyys ja selitettävyys
Tekoälyn käyttö on dokumentoitua, ymmärrettävää ja jäljitettävää. Tekoälyn käyttö eri käyttökohteissa kuvataan selkeästi myös Oma Hämeen asiakkaille.
- Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus
Tekoälyä käytetään siten, ettei se vahvista ennakkoluuloja, syrjintää tai perusteetonta eriarvoisuutta. Tekoälyn tuotoksia seurataan mahdollisten vinoumien tunnistamiseksi.
- Turvallisuus ja tietosuoja
Tietosuoja, tietoturva sekä potilas- ja asiakasturvallisuus varmistetaan kaikessa tekoälyn käytössä vastaavalla tavalla kuin muunkin teknologian käytössä.
- Tarkoitussidonnaisuus ja suhteellisuus
Tekoälyä käytetään vain ennalta määriteltuihin, hyväksyttyihin käyttötarkoituksiin ja oikeassa suhteessa tavoiteltuihin hyötyihin ja riskeihin.
- Jatkuva valvonta ja elinkaarivastuu
Vastuu tekoälyn käytöstä kattaa koko ratkaisun elinkaaren käyttöönotosta seurantaan ja käytöstä poistamiseen.

4 Roolit ja vastuut

Tekoälypolitiikan hyväksyy aluehallitus. Tekoälypolitiikan, hallintamallin ja prosessien ajantasaisuudesta ja päivittämisestä vastaa KHHVA-johtoryhmä.

Toimialajohto ja prosessien omistajat vastaavat eri prosesseissa käyttöönotettavista ratkaisuista ja niissä käsiteltävistä tiedoista, varmistaen että toteutukset noudattavat Oma Hämeen tekoälypolitiikkaa, käytäntöjä ja eettisiä periaatteita.

Tietohallinnon ja kehitystoimintojen vastuuhenkilöt vastaavat toteutusten teknisestä ja tietoturvaan liittyvästä osuudesta. Keskitetysti tekoälyn kehityksestä vastaa kehitys- ja ICT-johtaja.

Vastuut ja roolit on kuvattu tarkemmin Tekoälyn hallintamallissa.

5 Tekoälypolitiikan vahvistaminen, seuranta, valvonta

Tekoälypolitiikan hyväksyy hyvinvointialueen aluehallitus. Poliitiikan toimeenpanosta ja ajantasaisuudesta vastaa hyvinvointialueen johtoryhmä.

Tekoälyn käyttöä seurataan ja valvotaan osana hyvinvointialueen normaalia johtamis-, valvonta- ja riskienhallintakäytäntöä. Seuranta kattaa tekoälyn käytön lainmukaisuuden, eettisyyden, turvallisuuden ja vaikutukset.

Tekoälypolitiikkaa tarkastetaan ja päivitetään tarvittaessa lainsäädännön, teknologian ja toimintaympäristön muuttuessa. Tekoälyn käytön seuranta, raportointi ja valvontamenettelyt on kuvattu tarkemmin tekoälyn hallintamallissa ja sitä tukevassa dokumentaatiossa.

6 Tekoälypolitiikkaa tukevat toimintaohjeet ja -mallit

Tätä tekoälypolitiikkaa toteutetaan ja täsmennetään erillisillä toimintaohjeilla ja -malleilla. Näissä kuvataan tekoälypolitiikassa määriteltyjen periaatteiden käytännön soveltaminen, menettelytavat ja vastuut.

Tekoälypolitiikkaa tukevia keskeisiä dokumentteja ovat:

- Tekoälyn hallintamalli
- Prosessikuvaukset
- Tietosuoja- ja tietoturvaohjeistus
- Strategiatiekartta ja palvelustrategia

Tarvittaessa tekoälypolitiikkaa täsmennetään myös muilla ohjeilla ja liitedokumenteilla.

Tekoälypolitiikkaa tukevien ohjeiden ja mallien ajantasaisuudesta vastaa hyvinvointialueen johto osana normaalia ohjaus- ja kehittämistoimintaa.

